

Welke factoren maken een begeleidingstraject van Limburgse NEET-jongeren naar onderwijs, opleiding of werk succesvol?

Netwerkevent 2 oktober 2026

Els Teijssen - An Vandercappellen - Wim Wiertz
Reinhilde Pulinx Expertisecentrum Inclusive Society

UCLL
HOGESCHOOL

1. Situering van het onderzoek

Reinhilde Pulinx

UCLL
HOGESCHOOL

2. Het onderzoek

Enkele cijfers

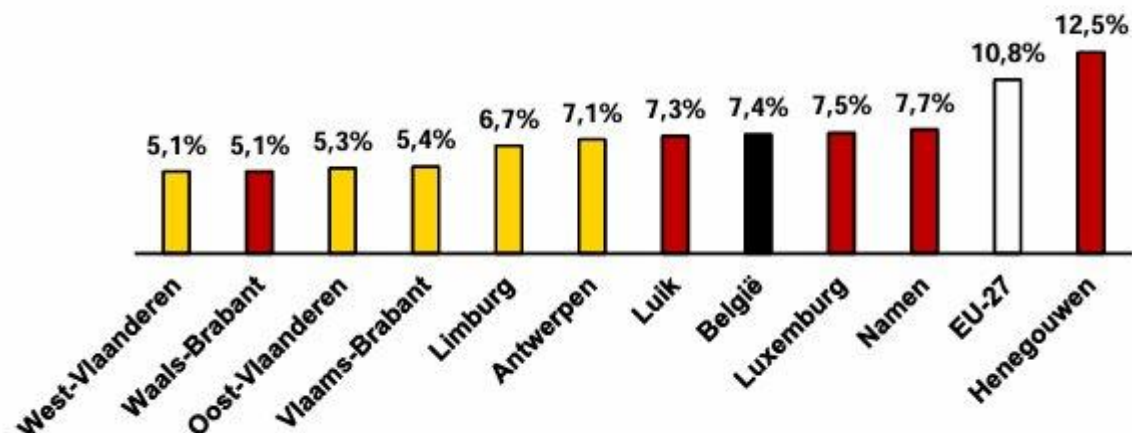
- In 2025 bevond 9,8% van de Belgische jongeren tussen 15 en 29 zich in NEET- situatie (208 000 Belgische jongeren)
 - Vlaams gewest : 7,3%
 - Waals gewest: 13,1%
 - Brussels Hoofdstedelijk gewest: 12,8%
 - Mannen: 10,1%
 - Vrouwen: 9,6%
- Europese ambitie om tegen 2030 het landelijk gemiddelde onder de 9% te krijgen

Bron: (Statbel, 2026)

Enkele cijfers

- In Limburg: 6,7 % van jongeren tussen 15 en 24 jaar in NEET- situatie (2021)
- Ongekwalficeerde uitstroom en schooluitval stijgt

% NEET-jongeren onder 15- tot 24-jarigen in 2021

13 procent van jongeren verlaat school zonder diploma: in deze Limburgse gemeenten liggen de cijfers het hoogst

HASSELT In het schooljaar 2022-2023 heeft in Vlaanderen 13,2 procent van de leerlingen het secundair onderwijs verlaten zonder diploma. In de Limburgse mijngemeenten liggen die cijfers al sinds jaar en dag hoger. In Genk is er wel eindelijk beterschap.

Liliana Casagrande

18 februari 2025 om 10:43

Bronnen: (Baert, 2021, Casagrande, 2025)

Wat hebben we onderzocht?

Welke factoren maken een begeleidingstraject van Limburgse NEET * jongeren naar onderwijs, opleiding of werk succesvol?

* Not in education, employment and training

Hoe hebben we dit aangepakt?

Kwalitatief en participatief onderzoek

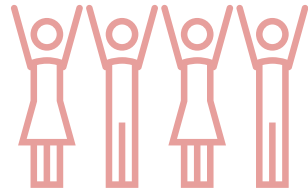

Combinatie van het perspectief van jongeren en professionals

Student – onderzoekers

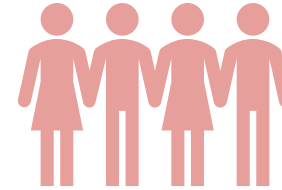
Wie hebben we bevraagd?

Jongeren

20 jongeren in of met
ervaring in een NEET-
situatie

Diverse achtergronden en
trajecten

Professionals

52 begeleiders en
stakeholders

Vanuit onderwijs, welzijn,
arbeidsmarkt en
hulpverlening

Jongeren

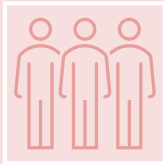

#MovingMinds

Profiel van de jongeren

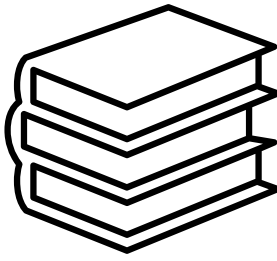
Jongste respondent 17 jaar

Oudste respondent 26 jaar

4 meisjes en 16 jongens

Profiel van de jongeren : schooltraject

11 jongeren : secundair onderwijs niet afgerond

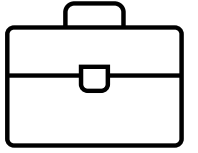

2 jongeren volgen tweedekansonderwijs of hebben het afgerond

7 jongeren volgen hoger onderwijs of hebben het afgerond

Profiel van de jongere : werksituatie

Huidige situatie	Aantal jongeren
werken	8
volgen een opleiding	5
vrijwilligerswerk of dagbesteding	3
transitietraject	1
werkzoekend	1
werken en volgen een opleiding	2
Totaal	20

Professionals : in gesprek gegaan met de volgende organisaties

door CAW

Katholiek Secundair Onderwijs Genk

#MovingMinds

Hoe hebben we hen bevraagd?

Jongeren :
Semi – gestructureerde interviews
Wandelinterviews
Podcasts

Professionals :
World café thematafels met 26
organisaties

UCLL
HOGESCHOOL

3. De onderzoeksresultaten

Welkom in de Social op Weg Hub

Sociaal Op Weg HUB

De plek waar jongeren terecht kunnen voor **ondersteuning, ontmoeting en nieuwe kansen.**

Welkom! Jouw verhaal Jouw tempo Jouw toekomst

STUDIE WERK WONEN WELZIJN

A team with **UCLL**

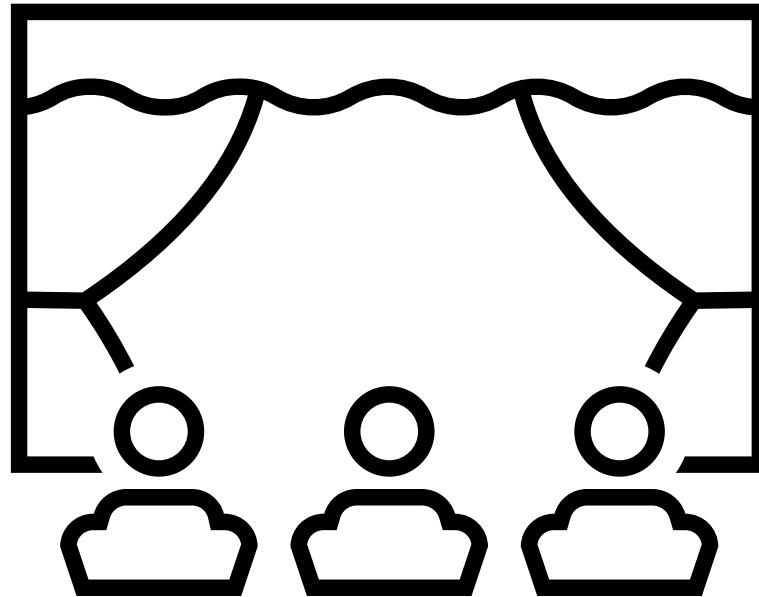
Even vastgelopen? **Kom binnen.**

Onderdeel van **UCLL** HOGESCHOOL

Jongeren centraal Samenwerken verbindt Kansen creëren Groei en veerkracht Veilige plek voor iedereen

AI gegenereerde afbeelding

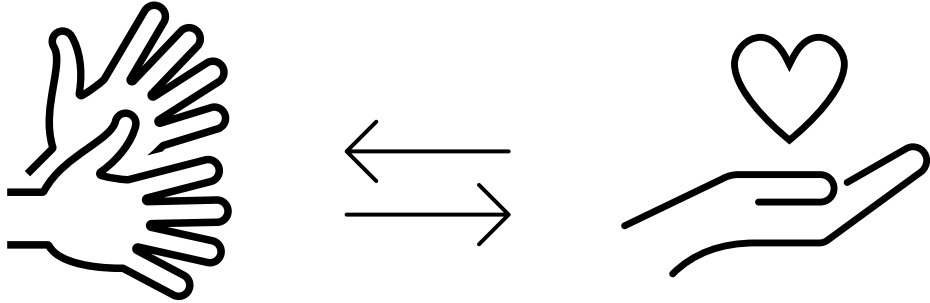
Scène 1

Scène 1: autonomie en inzetten op dromen en hoop

Autonomie

Eigenaarschap groeit via “begeleid botsen”.

Veiligheid = fouten mogen maken zonder gevolgen voor de relatie met de begeleider.

Terugval is onderdeel van groei.

Steun en uitdaging zijn beide nodig.

Dromen en ambities blijven aanwezig

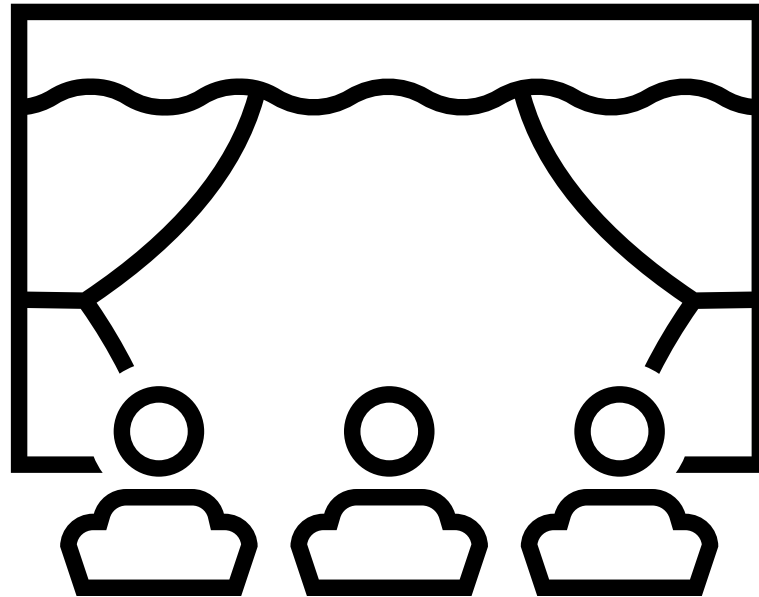

*“Ik wil sowieso een **stabiele job** vinden. En dan mijn inkomen hebben. **Sparen. Huis kopen.** En dan reizen. En dan rustig **familie** opbouwen. Ik denk dat dat wel heel normaal is.”*

*“Wat ik nodig heb, is **uitdaging voor mezelf.** Dat is zeker iets wat ik nodig heb. En waar ik **naartoe wil werken,** is nieuwe projecten uitwerken voor jongeren te ondersteunen. Voor hun talenten te wekken, te tonen. Dat is iets waar ik gewoon voor wil staan.”*

*“Op werk is het momenteel ok. Ik heb een **interessante job** waar ik heel veel afwisselingen heb dus daar zit ik sowieso wel goed mee momenteel. Privé gewoon: **mentaal beter worden...** met die depressie. Daar heb ik soms last van.”*

Scène 2

Scène 2: aandacht voor randvoorwaarden

- Jongeren vaak te maken met **precaire situatie** (huisvesting, financieel, werk, ...)
 - Prettig als begeleiding hierop inpikt en rekening mee houdt
- Vanuit begeleidingsperspectief **niet gemakkelijk om hiermee om te gaan**
 - Wachttijden in hulpverlening, juridische situaties, ...
- Onderscheid maken op hetgeen **beïnvloedbaar is en hetgeen niet**
 - Aanmoedigen om toch mogelijke stappen te nemen hierin

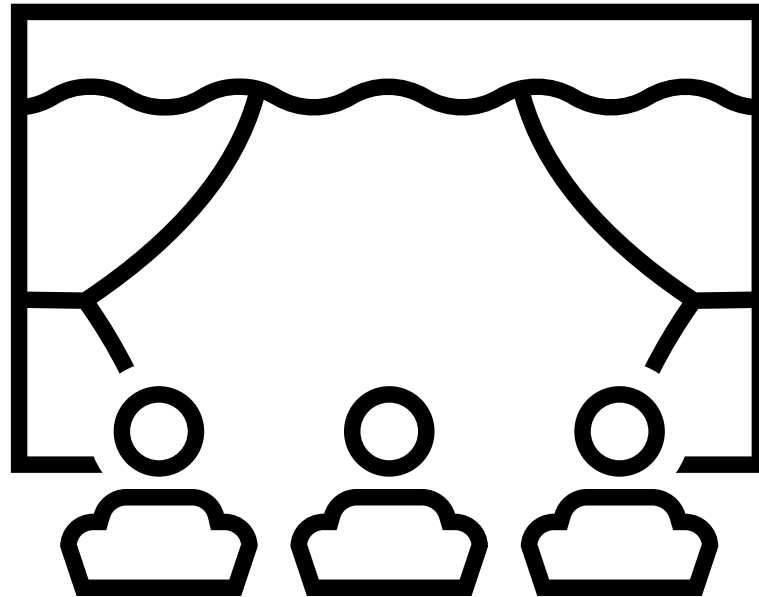
Rekening houden met randvoorwaarden maakt een verschil

*Of als je moest printen. **Dan kon je daar printen.** Voor 10 cent of zo.*

*Uiteindelijk hebben ze een traject op maat voor mij gemaakt. Het was **niet makkelijk om als schoolverlater te starten**, want meestal heb je toch ooit wel eens gewerkt en dan heb je wel recht op je uitkering Dat heb ik niet.*

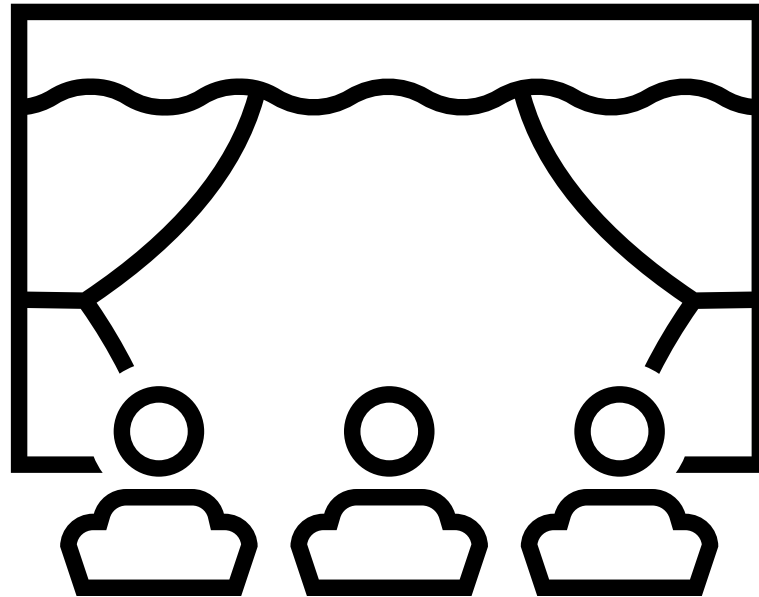
Scène 3

Scène 3: betrekken van het netwerk

ondersteunen ⇔ belemmeren
verschil in verwachtingen

Scène 4

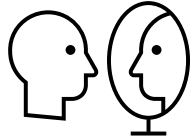
Scène 4: veilige omgeving

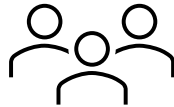
- De **persoon van begeleider** = belangrijker dan de organisatie.
- **Band met de begeleider** = cruciaal
- **Klik met de begeleider** : zonder vertrouwensband : zou zijn afgehaakt

Iemand die luisterde, bereikbaar was, mij begreep en het gevoel gaf dat ik er niet alleen voor sta, niet beoordeeld worden en de indruk krijgen dat je voortdurend moet veranderen.

5 mogelijke werkzame factoren in een activeringstraject vanuit de literatuur

1. Autonomie en eigenaarschap van de jongere over het begeleidingstraject

2. Kwaliteit van de begeleidingsrelatie en veilige omgeving

3. Rekening houden met randvoorwaarden

4. Betrekken van netwerk (ouders, school, vrienden, ...)

5. Inzetten op dromen en hoop

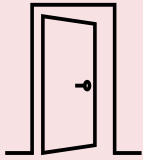
1. Welke werkzame factor zet je al veel op in?

2. Welke werkzame factor kan je nog meer op inzetten?

Wanneer gaat de jongere over tot actie?

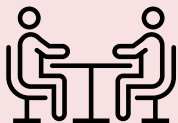
Begeleiders die geloven in de jongere, waardoor stilaan de jongere in zichzelf gelooft en stappen durft te zetten.

Een lector die op een opendeurdag zei : "ga gewoon eens een les meevolgen, niets te verliezen".

Sporten, in beweging komen.

Persoonlijke netwerken openen deuren:
een gerichte tip en vertrouwen van iemand
uit het netwerk maakten de stap naar werk mogelijk.

Het verhaal van Dina

Sommige jongeren beschikken over ondernemende competenties en ambities

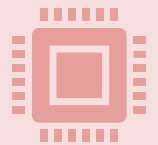
Onderwijs als paradox

Onderwijs was vaak bron van uitsluiting

Blijft tegelijk hefboom naar de toekomst

Alternatieve leerwegen maken herstart mogelijk bv. in het CVO, hoger onderwijs.

4. Aanbevelingen

Aanbevelingen werkveld

Investeer eerst in de relatie

Beperk wissels van begeleiders

Focus op talent – en toekomstgericht werken

Terugval is normaal

Gebruik rolmodellen en peers

Aanbevelingen onderwijs

Creëer veilige leeromgevingen

Zet in op verbinding en ondersteuning

Ondersteun alternatieve leerwegen of trajecten

Versterk samenwerking onderwijs - welzijn

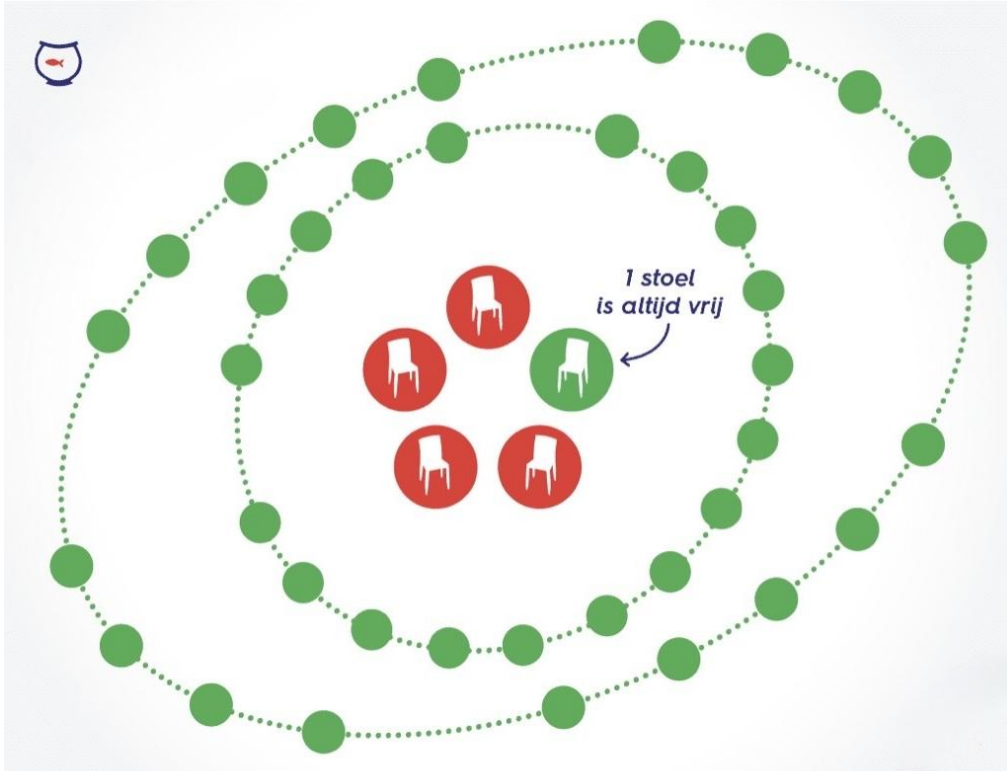

UCLL
UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

5. De praktijk aan het woord

Fish bowl methodiek

Fishbowl methodiek

- In de binnencirkel staan **4 stoelen**.
- De **binnencirkel** gaat in gesprek.
- De **buitencirkel** luistert en observeert.
- Er blijft **altijd 1 stoel leeg** in de binnencirkel.
- Wil je deelnemen aan het gesprek? **Neem dan plaats op de lege stoel.**
- Op dat moment maakt iemand uit de binnencirkel plaats, zodat er **opnieuw een lege stoel** vrijkomt.

Kwestie 1

Hoe zorgen we als begeleiders ervoor dat jongeren de relevantie blijven zien van hun traject als het saai en niet relevant aanvoelt ?

Kwestie 2

Hoe het cognitief vermogen van jongeren juist inschatten?

Kwestie 3

Hoe jongeren perspectief bieden op een duurzame toekomst?

Kwestie 4

Hoe versterken we de samenwerking rond jongeren?

UCLL
UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

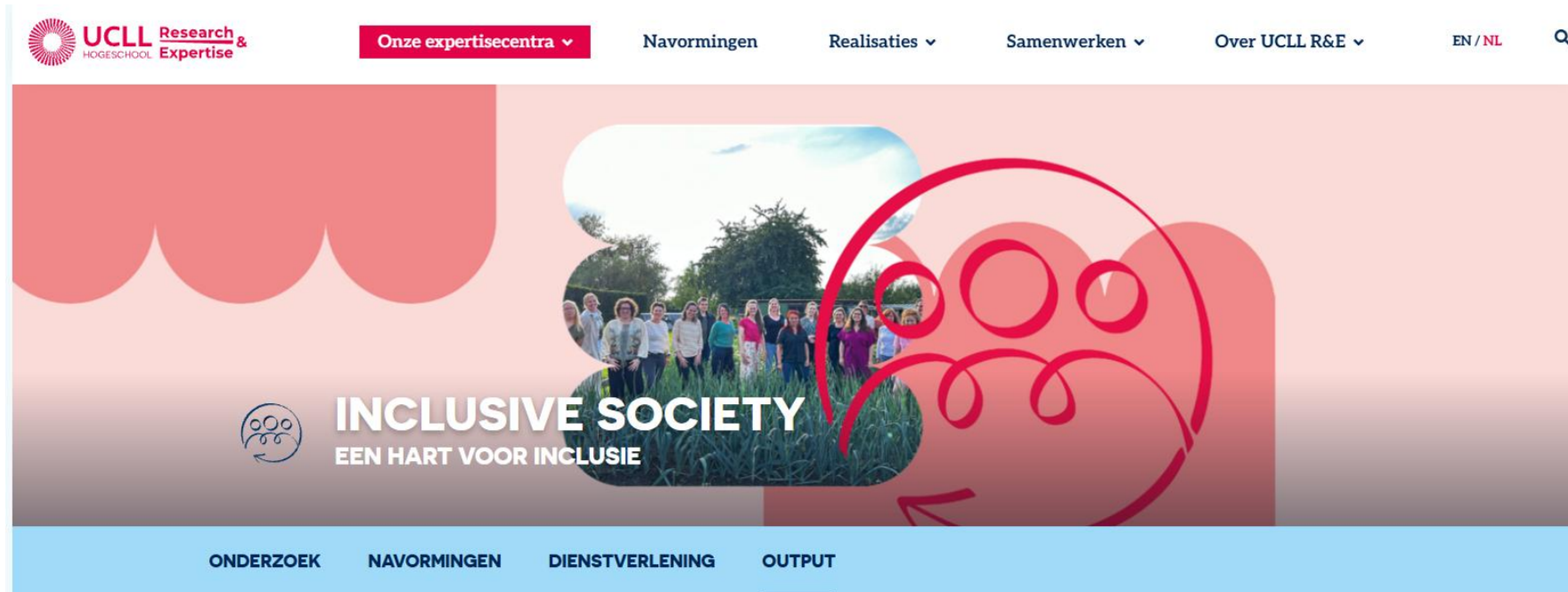
6. Slotwoord

An Vandercappellen
Wim Wiertz

Het onderzoeksrapport

Binnenkort beschikbaar op

<https://research-expertise.ucll.be/nl/inclusive-society/output>

[Home](#) > [inclusive society](#)

OUTPUT

Hoe verder samenwerken?

1. Toolbox Unlocking Potential

2. Vitale coalitie olv Leerwinkel Genk

3. Samenwerking rond onderzoeksprojecten van UCLL Inclusive Society

4. Samenwerking rond een project in As met oude treinen

Toolbox - begeleidersversie

UNLOCKING POTENTIAL
TOOLBOX

Voor jongeren op weg naar hun studiekeuze

WAT IS DEZE TOOLBOX?

Een interactieve toolbox om jongeren te ondersteunen bij het maken van hun studiekeuze. Gebaseerd op onderzoek én praktijkervaring, helpt deze toolbox jongeren om:

- hun talenten te ontdekken
- hun zelfinzicht te vergroten
- de stap naar het hoger onderwijs te verkleinen

De toolbox kan op twee manieren worden doorlopen:
• **Begeleid** door kerkrachten, trajectbegeleiders of jeugdwerkers
• **Zelfstandig** door jongeren of cursisten

Dankzij deze flexibiliteit kan elke jongere op eigen tempo en met passende ondersteuning deelnemen.

Leerwinkel Genk

els.teijssen@ucll.be

eva.delbeke@genk.be

reinhilde.pulinx@ucll.be

#MovingMinds

Bronnen

Baert, S. (2022). Hoe verhouden onze provincies zich qua arbeidsmarktprestaties? Cijfers en reflecties.

Casagrande, L. (2025, February 18). *13 procent van jongeren verlaat school zonder diploma: in deze Limburgse gemeenten liggen de cijfers het hoogst.* [Www.Hbvl.Be/Nieuws/13-Procent-van-Jongeren-Verlaat-School-Zonder-Diploma-in-Deze-Limburgse-Gemeenten-Liggen-de-Cijfers-Het-Hoogst/41474761.Html](http://www.hbvl.be/Nieuws/13-Procent-van-Jongeren-Verlaat-School-Zonder-Diploma-in-Deze-Limburgse-Gemeenten-Liggen-de-Cijfers-Het-Hoogst/41474761.html).

Statbel. (2026, March 26). *Jongeren die niet werken, noch onderwijs volgen: 9,8% in 2025.* <https://statbel.fgov.be/nl/themas/werk-opleiding/opleidingen-en-onderwijs/neet>